REFERAT FRA MØTE OM FREDNING AV SKOLTEBYEN I NEIDEN

Tid: Mandag 29.01.96

Sted: Varanger Samiske Museum, Varangerbotn

Deltakere:

Fra foreningen Østsamene i Neiden:
Marie Danielsen
Otto Borissen

Fra Skoltene i Norge:
Micit Ivanowitz
Ivan Ivanowitz

Fra Sametinget:
Ole Henrik Magga, president
Heidi Salmi, underdirektør, Sametingets administrasjon, Kárášjohka
Fra Samisk kulturminneråd :
Kirsten Biti Johansen, leder
Audhild Schanche, kontorsjef
Tor-Henrik Buljo, førstekonsulent, Finnmarkskontoret

Bakgrunn for møtet
Møtet var en fortsettelse av møtet tidligere på dagen, der også prosjektgruppa som har arbeidet fram planer om et østsamisk museum deltok. Dette møtets hensikt var å gå mer detaljen inn på fredningssaken og fremdriften for denne. Møtet var også en oppfølging av diskusjonen fra det tidligere møtet, der museumsplanene ble diskutert.

Innledning
Audhild Schanche innledet med å understreke at Samisk kulturminneråd ønsker å bidra til at fredningen skal være til beste for østsamene. Når det gjelder museumsplanene vil det ha betydning at østsamene sjøl skal kunne skaffe seg museumsfaglig kompetanse. En mulighet kan være å opprette en stilling som museumsaspirant i samarbeid med et av de samiske museene. Slik kan østsamene sjøl være med på å opprettholde og utvikle sin egen kultur. Det er uklart hvordan en slik stilling skal finansieres og administreres.

Diskusjon
Micit Ivanowitz understreket at fredninga og museums-/kulturbygget må gå hånd i hand slik at det blir kombinert til å være en prosess.

Ivan Ivanowitz uttrykte bekymring for at planene om museum og kulturhus glemmes etter at fredninga er gjennomført.

Micit Ivanowitz fremhevet at hovedhensikten må være at den østsamiske kulturen blir tatt vare på. Alle er enige om det. Det er bra at Sametinget kan være en spydspiss og arbeide sammen med de østsamiske organisasjonene.

Ole Henrik Magga påpekte at det skal være aktivitet rundt fredninga. De det angår må få en anledning til å delta. Begrunnelsen for opprettinga av Sametinget var at kontakten med de samiske miljøene ikke blir godt nok ivaretatt i fylkestinget og i Stortinget. I den store

sammenhengen betyr det mye at østsamene er med. Det styrker det samiske grunnlaget på lik linje med sørsamene og lulesamene. Man må være klar over den urett som er begått, men samtidig prøve å ta utgangspunkt i dagens situasjon og arbeide ut fra det. Samarbeid må til for å stå sterkt. Staten må bære hovedansvaret for et østsamisk museum.

Micit Ivanowitz var enig i at Sametinget og østsamiske organisasjoner må stå sammen om den samme saka slik at andre instanser hører på oss. Det er lettere for østsamene å bli hørt hvis Sametinget står bak; utkastet til fredninga er det viktig at det blir tatt med et kapittel om utviklingen fremover. Museumstanken må kobles på.

Frednings- og skjøtselsplaner
Når det gjelder selve fredningsforslaget understreket Audhild Schanche at det er viktig med et kapittel om utviklinga videre. Samisk kulturminneråd arbeider ut et forslag som skal tas opp med østsamiske organisasjoner før det blir sent på høring. Samisk kulturminneråd planlegger også gjennomføring av praktisk skjøtsel allerede til sommeren. Vedlikehold av enga krever slått. Planene innebærer også rydding av kratt i området og merking av fredningsgrensa. Dette krever et samarbeid med grunneierne. I dette arbeidet er Samisk kulturminneråd lydhør for alle råd og forslag, men må selv ta de endelige avgjørelsene.

Micit Ivanowitz reiste spørsmål ved hva som skal gjøres med strenggjerdene, og påpekte at noe burde gjøres også med noen av husene innenfor fredningsområdet.

Audhild Schanche viste til at Samisk kulturminneråd ikke har en arkitekt blant sine ansatte. Rådet er avhengig av å hente bygningskyndig kompetanse annensteds fra. En oversikt over bygningsvernbehov vil en forsøke å få. til allerede fra sommeren.

Otto Borissen sa seg enig i at slått og rydding av kratt må være med i planen. Han uttrykte også beklagelse over at Micit Ivanowitz bor så langt unna og ikke kan være tilstede daglig.

Marie Danielsen reiste spørsmål ved hva som skal skje med de campingvognene som står på privat grunn på Skoltejorda.

Micit Ivanowitz sa seg enig i at det ikke ser pent ut med campingvogner inne på området, og at disse bør flyttes.

Audhild Schanche trakk fram at når det gjelder campingvogner er oppstillingsplassen nedenfor hotellet det store problemet.

Kirsten Biti Johansen redegjorde for Samisk kulturminneråds arbeid ovenfor og møter med reiselivsbedriftene i tilknytting til fredningsområdet. Når det gjelder rådets uttalelser til utbyggingsplaner planer er vi åpne for diskusjoner og synspunkter, men rådet må selv fatte sine beslutninger.

Konklusjon
Ole Henrik Magga foreslo at Samisk kulturminneråd lager en foreløpig skjøtselsplan til neste møte, slik at denne kan diskuteres mer konkret.
Han understreket videre betydningen av en enighet at Sametinget går inn med full tyngde i saken, og at han personlig vil følge den opp.
Videre foreslo han et nytt møte den 8. mai, der både en revidert fredningsplan og med skjøtselsplan legges fram.

Otto Borissen uttrykte at det er viktig at Roger Wartiainen er med i det videre arbeidet. Han representerer en stor familie i Neiden selv om de ikke er organisert i noen av de østsamiske foreningene.

Det var enighet om å vurdere dette, og å høre med Wartiainen om hans syn på å være med i gruppa.

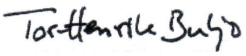

Møtereferat: Tor-Henrik Buljo